شي جينپيڭ سولومون ارالدارىنىڭ زۇڭلىيمەن، رەسەي فەدەراتسيالىق كوميتەتىنىڭ ءتوراعاسىمەن جەكە ـ جەكە كەزدەستى

(باسى 1 ـ بەتتە)

ءىرى، شاعىن ەلدەردىڭ تۇگەلدەي تەرەزەسى تەپە ـ تەڭ بولۋىنا تاباندى بولادى؛ ەكىنشى، ارال ەلدەرىنىڭ ەركىنە تولىق قۇرمەت ەتىپ، بىرگە كەڭەسۋگە، بىرگە قۇرۋعا، بىرگە بولىسۋگە، تەڭ يگىلىككە كەنەلۋگە تاباندى بولادى؛ ءۇشىنشى، ارال ەلدەرىنىڭ ۇلتتىق مادەنيەت داستۇرىنە تولىق قۇرمەت ەتىپ، جاراسىمدى بولىپ، ءوز ەرەكشەلىگىن ساقتاۋعا، كوركەمدىكتى ورتاقتاسۋعا تاباندى بولادى؛ ءتورتىنشى، ارال ەلدەرىنىڭ بىرلەسىپ ءوزىن الۋەتتەندىرۋىنە تولىق قۇرمەت ەتىپ، ارال ەلدەرىنىڭ «كوگىلدىر تىنىق مۇحيت 2050 ستراتەگياسىن» تياناقتاندىرۋىنا قولداۋ كورسەتىپ، بەيبىت، جاراسىمدى، حاۋىپسىز، سيسىمدى، گۇلدەنىپ ـ كوركەيگەن كوگىلدىر تىنىق مۇحيتتى قۇرۋعا ۇلەس قوسادى. جۇڭگو جاق تىنىق مۇحيت ارال ەلدەرىنىڭ كليمات وزگەرىسى قاتاڭ سايسىنا ءدوپ كەلىپ وتىرعاندىعىن تۇسىنەدى، ارال ەلدەرىمەن بىرگە اۋا رايى جاعىندا قىزمەت وتەۋ، اپاتتان ساقتانۋ، اپات زيانىن ازايتۋ، تازا ەنەرگيا سياقتى سالالاردا اۋىس ـ كۇيىستى، سەلبەستىكتى كۇشەيتىپ، ارال ەلدەرىنىڭ بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ 2030 ـ جىلعا دەيىنگى باياندى دامۋ كەڭەستىك ءتارتىبىن تياناقتاندىرۋىنا دەم بەرۋدى قالايدى. جۇڭگو جاق سولومون ارالدارى جاقپەن سەلبەسۋدى، سايكەسۋدى كۇشەيتىپ، ناعىز كوپ جاقتىلىققا تاباندى بولىپ، حالىقارالىق ادىلدىك پەن ادىلەتتىلىكتى قورعاپ، قىرعي قاباقتىق سوعىس ويى مەن زورەكەرلىككە بىرگە قارسى تۇرىپ، ازيا ـ تىنىق مۇحيت ءوڭىرىنىڭ بەيبىتشىلىگىن، ورنىقتىلىعىن قورعاۋدى قالايدى.

سوگاۆارە مىنالاردى ءبىلدىردى: جۇڭگومەن ديپلوماتيالىق قارىم ـ قاتىناس ورناتۋ ــ سولومون ارالدارى جاقتىڭ جاساعان دۇرىس تالعامى. ديپلوماتيالىق قارىم ـ قاتىناس ورناتقانىنان بەرى ەكى ەلدىڭ قارىم ـ قاتىناسى سۇبەلى تابىستارعا قول جەتكىزدى. جۇڭگو الدەقاشان سولومون ارالدارىنىڭ ەڭ ۇلكەن نەگىزدىك قۇرىلعى جاعىنداعى سەلبەستىك سەرىگىنە جانە سەنىم ارتاتىن دامۋ سەرىگىنە اينالدى. ءتوراعا شي جينپيڭنىڭ الەمدىك دامۋ باستاماسىن، الەمدىك حاۋىپسىزدىك باستاماسىن جانە الەمدىك وركەنيەت باستاماسىن العا قويۋى ايرىقشا كورەگەندىگى مەن ەرەكشە باسشىلىق قابىلەتىن ايگىلەدى، سولومون ارالدارى جاق مۇنى ايرىقشا القايدى جانە قولدايدى.

جۇڭگو جاق كەدەيلىكتى ازايتۋدا دۇنيە ءجۇزىن ءتانتى ەتەرلىك جانە ۇلگىلىك تابىسقا قول جەتكىزدى. سولومون ارالدارى جاق ءبىر جۇڭگو پرينسيپىن بۇلجىماي باتىل اتقارادى، جۇڭگو جاقتىڭ جوعارى جىكتەگىلەرمەن بارىس ـ كەلىستى نىعايتىپ، ساۋدا، قارجى قوسۋ، گۋمانيتارلىق ىستەر، جەرگىلىكتى ورىن سياقتى سالالاردا اۋىس ـ كۇيىستى، سەلبەستىكتى كۇشەيتىپ، كليمات وزگەرىسى سياقتى الەمدىك سىن ـ سايىستارعا بىرگە توتەپ بەرىپ، سولومون ارالدارى مەن جۇڭگونىڭ جان ـ جاقتى ستراتەگيالىق سەرىكتەستىك قارىم ـ قاتىناسىنىڭ ۇزدىكسىز العا قاراي دامۋىن ىلگەرىلەتۋدى قالايدى. سولومون ارالدارى جاق جۇڭگونىڭ دامۋىنا قاراتىلعان، شەكتەيتىن ءارقانداي ارەكەتكە قارسى تۇرادى.

كەزدەسۋدەن كەيىن ەكى جاق «جۇڭحۋا حالىق رەسپۋبليكاسى مەن سولومون ارالدارىنىڭ جاڭا داۋىردە ءوزارا قۇرمەت ەتىپ، بىرگە دامىتىن جان ـ جاقتى ستراتەگيالىق سەرىكتەستىك قارىم ـ قاتىناس ورناتۋ جونىندەگى بىرلەسكەن مالىمدەمەسىن» جاريالادى.

ۋاڭ ي، ۋاڭ شياۋحۇڭ كەزدەسۋگە قاتىناستى.

شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 7 ـ ايدىڭ 10 ـ كۇنى بەيجيڭنەن بەرگەن حابارى (ءتىلشى جىڭ ميڭدا). مەملەكەت ءتوراعاسى شي جينپيڭ 7 ـ ايدىڭ 10 ـ كۇنى تۇستەن كەيىن حالىق سارايىندا رەسەي فەدەراتسيالىق كوميتەتىنىڭ ءتوراعاسى ماتۆيەنكومەن كەزدەستى.

شي جينپيڭ بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: ەكى جاقتىڭ بىرگە قۇلشىنۋىنىڭ ارقاسىندا، جۇڭگو ـ رەسەي قارىم ـ قاتىناسى باستان ـ اياق اقاۋسىز، ورنىقتى دامۋ بەتالىسىن ساقتاپ، ءارقايسى سالاداعى سەلبەستىگى ورنىقتى ىلگەرىلەپ، ەكى ەلدىڭ ۇرپاقتان ـ ۇرپاققا جالعاسقان دوستىعىنىڭ قوعامدىق نەگىزى مەن حالىق تىلەگى نەگىزى بارعان سايىن بەكەمدەلدى. بيىل 3 ـ ايدا مەن رەسەيگە مەملەكەتتىك ساپارمەن بارعانىمدا، پۋتين زۇڭتۇڭمەن ەكى ەلدىڭ جان ـ جاقتى ستراتەگيالىق دىستەستىگى مەن ءارقايسى سالاداعى ناقتى سەلبەستىكتەرىن تەرەڭدەتۋ جونىندە تىڭ دا ماڭىزدى ورتاق تانىمعا كەلدىم. جۇڭگو ـ رەسەي قارىم ـ قاتىناسىن دامىتۋ ــ ەكى ەلدىڭ ءوز ەلى مەن حالقىنىڭ ءتۇبىرلى مۇددەسىن نەگىز ەتە وتىرىپ جاساعان ستراتەگيالىق تالعامى. جۇڭگو جاق رەسەي جاقپەن ءوزارا قارايلاسىپ، ءبىر ـ بىرىنە كومەك كورسەتىپ، تەرەڭ توعىساتىن، ءورىس اشا جاڭالىق جاسايتىن، جالپىعا ءتيىمدى، تەڭ يگىلىككە كەنەلەتىن جاڭا داۋىردەگى جان ـ جاقتى ستراتەگيالىق دىستەستىك سەرىكتەستىك قارىم ـ قاتىناستى ۇزدىكسىز دامىتىپ، ەكى ەلدىڭ دامۋىنا، گۇلدەنۋىنە كۇش ۇستەپ، گۇلدەنىپ ـ كوركەيگەن، ورنىقتى، ءادىل دە ادىلەتتى دۇنيە ءجۇزىن قۇرۋدى ىلگەرىلەتۋدى قالايدى.

شي جينپيڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: زاڭ شىعارۋ قۇرىلىمدارىنىڭ سەلبەستىگى ــ جۇڭگو ـ رەسەي قارىم ـ قاتىناسىنىڭ ماڭىزدى قۇرامداس بولىگى. ەكى جاقتىڭ بىرگە قۇلشىنىپ، پۋتين زۇڭتۇڭ ەكەۋمىز كەلىسكەن ماڭىزدى ورتاق تانىمدى ويداعىداي تياناقتاندىرىپ، ەكى ەلدىڭ ءار سالاداعى سەلبەستىكتەرىنىڭ ءورىستەپ، اقاۋسىز دامۋىن زاڭ شىعارۋ دەڭگەيىنەن جەبەپ جانە قامتاماسىز ەتىپ، زاڭ شىعارۋ جانە ەل باسقارۋ تاجىريبەلەرى اۋىس ـ كۇيىسىن كۇشەيتىپ، ەكى ەلدىڭ زاڭ شىعارۋ قۇرىلىمدارى سەلبەستىگىنىڭ تاعى دا تىڭ ساتىعا كوتەرىلۋىن ىلگەرىلەتۋىن ءۇمىت ەتەمىن. ەكى جاق تاعى شاڭحاي سەلبەستىك ۇيىمى، بريكس ەلدەرى سياقتى كوپ جاقتى مەحانيزم جۇلگەسىندەگى بايلانىستى، دىستەستىكتى كۇشەيتىپ، الەمدىك باسقارۋ رەفورماسىنىڭ دۇرىس بەتالىسىنا جەتەكشىلىك ەتىپ، بازارى جاڭادان گۇلدەنگەن مەملەكەتتەر مەن وركەندەپ كەلە جاتقان مەملەكەتتەردىڭ ورتاق مۇددەسىن ويداعىداي قورعاۋى كەرەك.

ماتۆيەنكو مىنالاردى ءبىلدىردى: رەسەي مەن جۇڭگونىڭ جان ـ جاقتى ستراتەگيالىق دىستەستىك سەرىكتەستىك قارىم ـ قاتىناسى ــ ەكى ەلدىڭ مۇددەسىنە جانە ەكى ەل حالقىنىڭ تىلەگىنە ۇيلەسىپ، تاريحتاعى ەڭ جوعارى دەڭگەيگە جەتتى ءارى ۇزدىكسىز ورنىقتى دامۋدا. ءتوراعا شي جينپيڭنىڭ بيىل 3 ـ ايدا رەسەيدەگى تابىستى مەملەكەتتىك ساپارى رەسەي مەن جۇڭگونىڭ قارىم ـ قاتىناسىنىڭ ونان ارى دامۋىنا قۋاتتى قوزعاۋشى كۇش ۇستەدى. رەسەي پارلامەنتى رەسەي ـ جۇڭگو سەلبەستىگىن تەرەڭدەتۋگە كەڭ كولەمدى قولداۋ كورسەتەدى، جۇڭگونىڭ مەملەكەتتىك حالىق قۇرىلتايىمەن اۋىس ـ كۇيىستى، تىلدەسۋدى ونان ارى كۇشەيتىپ، ەكى ەلدىڭ مەملەكەت باسشىلارىنىڭ ورتاق تانىمىن تياناقتاندىرۋعا زاڭدىق قامتاماسىزدىق ازىرلەۋدى قالايدى.

ۋاڭ ي، ۋاڭ دۇڭميڭ كەزدەسۋگە قاتىناستى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

جۇڭگو ـ وزبەكستان قارىم ـ قاتىناسى قارىشتاپ دامۋدى جۇزەگە اسىرىپ، ءتۇرلى سالاداعى سەلبەستىك جاپپاي كۇشەيدى. مەن سىزبەن بىرگە ورناتقان تاماشا قىزمەت قارىم ـ قاتىناسىمىزدى جانە جەكە دوستىعىمىزدى ايرىقشا قاستەرلەيمىن، سىزبەن بىرگە قۇلشىنىپ، جۇڭگو ـ وزبەكستان جان ـ جاقتى ستراتەگيالىق سەرىكتەستىك قاتىناسىن ۇزدىكسىز دامىتۋدى ىلگەرىلەتىپ، جۇڭگو ـ وزبەكستان تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋعا تىڭ قوزعاۋشى كۇش ۇستەۋدى قالايمىن.

(باسى 1 ـ بەتتە)

دۇنيە جۇزىندە 100 جىلدىق وزگەرىس جەدەل قۇبىلۋدا، دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكاسىنىڭ جاندانۋى قيىنداسىپ، الەمدىك دامۋ كەڭەستىك ءتارتىبى سىن ـ سايىستارعا ءدوپ كەلدى. سەلبەستىك ورتاق تانىمىن ۇيىستىرىپ، بىرگە دامۋدى ىلگەرىلەتۋ ءۇشىن، مەن الەمدىك دامۋ باستاماسىن ورتاعا قويىپ، بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ 2030 ـ جىلعا دەيىنگى باياندى دامۋ كەڭەستىك ءتارتىبىنىڭ جەدەل تياناقتالۋىنا دەم بەردىم. مەن ءارقايسى جاقتىڭ بىرگە ات سالىسۋىندا الەمدىك دامۋ باستاماسى سەلبەستىگىندە ماڭىزدى العاشقى مەرزىمدىك ونىمگە قول جەتكىزىپ، كوپتەگەن وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەردىڭ بۇدان يگىلىكتەنىپ جاتقاندىعىن كورىپ قۋاندىم.

شي جينپيڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: دامۋ ــ ادامزات قوعامىنىڭ ماڭگىلىك نەگىزگى تاقىرىبى. بىرگە يگىلىكتەنەتىن دامۋ ــ كورىكتى دۇنيە ءجۇزىن قۇرۋدىڭ ماڭىزدى جولى. ەڭ ءىرى وركەندەپ كەلە جاتقان ەل رەتىندە، جۇڭگو باستان ـ اياق وزىندىك دامۋدى ادامزات دامۋىنىڭ كووردىناتاسىنا قويىپ، وزىندىك دامۋ ارقىلى دۇنيە ءجۇزىنىڭ دامۋىنا جاڭا ورايى جاراتادى. جۇڭگو الەمدىك دامۋ سەلبەستىگىنە بايلىق ۇسىنىلىمىن ونان ارى ارتتىرىپ، حالىقارالىق قوعاممەن بىرگە الەمدىك دامۋ باستاماسىنىڭ تەرەڭدەۋىن، ناقتىلانۋىن ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتىپ، بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ 2030 ـ جىلعا دەيىنگى باياندى دامۋ نىساناسىن ءدال ۋاعىندا جۇزەگە اسىرىپ، ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدى ىلگەرىلەتۋگە تىڭ ۇلەس قوسادى.

الەمدىك بىرگە يگىلىكتەنەتىن دامۋ ارەكەتى تالقى مىنبەرىنىڭ تۇڭعىش كەزەكتى جوعارى دارەجەلىلەر ءماجىلىسىن مەملەكەتتىك حالىقارالىق دامۋ سەلبەستىگى مەكەمەسى باس بولىپ وتكىزگەن، نەگىزگى تاقىرىبى ــ ”جۇڭگونىڭ باستاماسى، الەمنىڭ ارەكەتى“، 7 ـ ايدىڭ 10 ـ كۇنى بەيجيڭدە اشىلدى.

2023 ـ جىلعى جىبەك جولى ەكولوگيا جانە بايلىق جاعدايى باياندى دامۋ حالىقارالىق جاس عالىمدار تالقى مىنبەرى وتكىزىلدى

كوپ ەلدىڭ عالىمدارى شينجياڭدا باس قوسىپ، جاسىل جىبەك جولىن دامىتۋدى بىرگە اقىلداستى

انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ءتىلشىسى **شيە حۇيبيان** 7 ـ ايدىڭ 10 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. 7 ـ ايدىڭ 8 ـ كۇنى 2023 ـ جىلعى جىبەك جولى ەكولوگيا جانە بايلىق جاعدايى باياندى دامۋ حالىقارالىق جاس عالىمدار تالقى مىنبەرى ۇرىمجى قالاسىندا وتكىزىلىپ، جىبەك جولى بويىنداعى 35 مەملەكەت پەن وڭىردەن كەلگەن 300دەن استام ۋاكىل (210 جاس عالىمدى، 10نان استام جۇڭگونىڭ ەكى اكادەمياسىنىڭ اكادەميكتەرى مەن شەتەلدىك اكادەميكتەردى قامتيدى) ”ءبىر بەلدەۋ، ءبىر جول“ بويىنىڭ عىلىم ـ تەحنيكا سەلبەستىگى جونىندە ۇسىنىس قويىپ، جاسىل جىبەك جولىن دامىتۋعا بىرگە دەم بەردى.

سول كۇنى تۇستەن بۇرىن وتكىزىلگەن تالقى مىنبەرىنىڭ اشىلۋ سالتىندا، جۇڭگو عىلىم اكادەمياسىنىڭ اكادەميگى شياۋ ۋنجياۋ، جۇڭگو ينجەنەريا اكادەمياسىنىڭ اكادەميگى دىڭ ميڭجياڭ، وزبەكستان رەسپۋبليكاسى عىلىم اكادەمياسى وسىمدىكتەردى زەرتتەۋ ورنىنىڭ باستىعى كاملجوڭ تاجىبايەۆ، قاتىناس ـ تاسىمال مينيسترلىگى تاس جول عىلىمي زەرتتەۋ ورنى اۆتوكولىك تاسىمال ورتالىعىنىڭ مەڭگەرۋشىسى جوۋ ۋي، شياڭگاڭ داشۋەسىنىڭ كومەكشى ورىنباسار مەكتەپ باستىعى سىن حاۋجاڭ جەكە ـ جەكە «ورتا ازياداعى تاۋدىڭ قالىڭداپ قالىپتاسۋ بارىسى مەن مينەرالداۋ رولى»، «تومەن كومىر قىشقىل گازدى جاسىل الاپتى قۇرۋ جانە زور ەكولوگيالىق رەتتەۋ»، «تيانشان ــ حالىقارالىق بوتانيكالىق زەرتتەۋ تۇعىرى»، «تومەن كومىر قىشقىل گازدى، جوعارى ءونىمدى قاتىناس جۇيەسىن قۇرىپ، ەكونوميكانىڭ جوعارى ساپالى دامۋىنا قۋات ۇستەيىك»، «ەلەكتەملى كلەتكا» تاقىرىپتارىندا ارناۋلى تاقىرىپتىق باياندامالار جاسادى.

مۇنان سىرت، تالقى مىنبەرىنىڭ اشىلۋ سالتىندا تاعى جۇڭگونىڭ تۇڭعىش ”جاسىل ەلەكترلەنگەن تاس جولى“ جانە جاڭاشا وسىزامانداندىرعان كەشەندى قاتىناس جۇيەسى قۇرىلىسى نىسانى عىلىم ـ تەحنيكا سەلبەستىگى شارتىنا قول قويىلىپ، حالىقارالىق جىبەك جولى عىلىم اكادەمياسى جاڭالىق اشۋ بازاسى، عىلىم ـ تەحنيكا ديپلوماتياسى ۇيىنە ماڭدايشالىق بەرۋ سالتى وتكىزىلدى. مۇنىڭ ىشىندە جۇڭگونىڭ تۇڭعىش ”جاسىل ەلەكترلەنگەن تاس جولى“ جانە جاڭاشا وسىزامانداندىرعان كەشەندى قاتىناس جۇيەسى قۇرىلىسى نىسانى قازىندى ەنەرگيانىڭ ورنىنا جاڭا ەنەرگيالى ەلەكتر ىستەتىپ، اسپالى ەلەكتر تورى ارقىلى پويەزدى ەلەكترمەن قامداۋدى قوزعاۋشى كۇش قاينارى ەتىپ، مۇنايعا يەك سۇيەۋدى جانە كومىر قىشقىل گازىن شىعارۋدى ازايتىپ، تاسىمال ونىمدىلىگى مەن تاسىمال قۋاتىن ارتتىرىپ، تاسىمال وزىندىك قۇنىن ۇنەمدەپ، جاسىل، زەردەلى، جوعارى ءونىمدى، وزىندىك قۇنى تومەن زات اينالىمى مەن قامباداعى ساقتاۋدى جۇزەگە اسىرادى، سونداي ـ اق قاتىناس، زات اينالىمى جابدىعىن جاساۋ، زەردەلى قاتىناس سياقتى كاسىپ سالاسىنىڭ دامۋىن جەبەيدى.

سول كۇنى تۇستەن كەيىن، ماجىلىسكە قاتىناسۋشىلار جۇڭگو عىلىم اكادەمياسى شينجياڭ ەكولوگيا جانە جاعراپيا زەرتتەۋ ورنىندا قۇاڭ وڭىرلەردىڭ ەكولوگيالىق قالپىنا كەلتىرۋ جانە ەكولوگيا حاۋىپسىزدىگى، ارال تەڭىزى الابىنىڭ باياندى دامۋى جانە جاسامپاز تەحنيكالاردان پايدالانۋدى، قۇاڭ وڭىرلەردىڭ ورگانيزم بايلىعىن جەتىلدىرۋدى جانە باياندى پايدالانۋدى، ەنەرگيا كەن ونىمدەرى بايلىعىن جاسىل بارلاۋدى، ورتا ازياداعى تۇڭعىش ”جاسىل ەلەكترلەنگەن تاس جول“ جانە جاڭاشا قاتىناس ـ تاسىمال نىسانىن باستاۋدى ارقاۋ ەتىپ ارناۋلى تاقىرىپتا اۋىس ـ كۇيىس جاسادى جانە زەرتتەۋ ـ تالقى ورىستەتتى. سونىمەن بىرگە عىلىم ـ تەحنيكا بويىنشا ديپلوماتيالىق قىزمەت وتەۋدى باياندى دامىتۋدى، ورتا ازيا ءوڭىرى ەكونوميكالىق سەلبەستىك (CAREC) ءوڭىرىنىڭ سيسىمدى سيفرلانۋى مەن سيفر جىلعاسىن ارقاۋ ەتىپ 2 مايدان دوڭگەلەك ۇستەل ءماجىلىس وتكىزدى.

ءماجىلىستى ۇيىمداستىرۋشى، دۇنيە جۇزىلىك جاس عالىمدار جوعارى دارەجەلىلەر كەڭەسىنىڭ اتقارۋشى باس حاتشىسى ۋاڭ مىڭ بىلاي دەدى: قىسقا عانا 2 اي ۋاقىت ىشىندە الەمنىڭ جەر ـ جەرىنەن كەلگەن 300دەن استام ۋاكىل وسى رەتكى تالقى مىنبەرىنە قاتىناسۋعا تىزىمدەلدى، جۇڭگو شينجياڭىنىڭ مول بايلىعى، وزگەشە وڭىرلىك ورنى ولاردى باۋرادى. جۇڭگونىڭ شينجياڭى عىلىمي زەرتتەۋ جۇرگىزەتىن تابيعي تاجىريبەحانا، ءتىپتى دە كوپ جاس عىلىم ـ تەحنيكا قىزمەتكەرلەرىنىڭ شينجياڭعا نازار اۋدارىپ، جىبەك جولى بويىنداعى ەلدەردىڭ ەكولوگيا جانە بايلىق جاعدايى باياندى دامۋىنا نازار اۋدارىپ، ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن بىرگە قۇرۋىن ءۇمىت ەتەمىن.

وسى رەتكى قيمىلدى جۇڭگو عىلىم ـ تەحنيكا قوعامى، شينجياڭ ۇيعۇر اۆتونوميالى رايوندىق حالىق ۇكىمەتى باس بولىپ وتكىزدى، جۇڭگو عىلىم اكادەمياسى شينجياڭ ەكولوگيا جانە جاعراپيا زەرتتەۋ ورنى مىندەتىنە الىپ وتكىزىپ، ەل ءىشى ـ سىرتىنداعى 30عا تاياۋ ورىننىڭ بىرگە قولداۋىنا يە بولدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ءزۇمرات وبۇل موڭعۇلكۇرە اۋدانىنداعى تۇلپار مۇراجايى، قۇلجا اۋدانىنداعى اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۋ بويىنشا ءۇش كاسىپتى توعىسپالى دامىتۋدان ۇلگى كورسەتۋ ءتۇيىنى، قورعاس وسى زامانعى اۋىل شارۋاشىلىق عىلىم ـ تەحنيكا كاسىپ سالاسى باقشاسى سياقتى جەرلەرگە بارىپ، زاڭ ەرەجە شىعارۋ ارقىلى ەرەكشە كاسىپ سالاسىنىڭ جوعارى ساپالى دامۋىن ىلگەرىلەتۋ جاعدايىن ىشكەرلەي ۇعىستى. ول بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: پارتيانىڭ زاڭ ەرەجە شىعارۋ قىزمەتىنە باسشىلىعىنا تاباندى بولىپ، حالىق قۇرىلتايىنىڭ جەتەكشىلىك رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، زاڭ ەرەجەنى عىلىمي شىعارۋدى، زاڭ ەرەجەنى دەموكراتيالىق جولمەن شىعارۋدى، زاڭ بويىنشا زاڭ ەرەجە شىعارۋدى ىلگەرىلەتۋ كەرەك. اۆتونوميالى رايوندىق پارتكومنىڭ ورنالاستىرۋىنا تىعىز ىلەسىپ، جوعارى ساپالى دامۋ سىندى وسى ماڭداي الدى مىندەتتى ارقاۋ ەتىپ، ءتۇيىندى سالالاردا، جاڭادان گۇلدەنگەن سالالاردا زاڭ ەرەجە شىعارۋدى كۇشەيتۋ كەرەك. نازاردى ەرەكشە كاسىپ سالاسىن دامىتۋداعى ءتۇيىندى، قيىن ماسەلەلەرگە شوعىرلاندىرىپ، ”شاعىن كىرىسۋ ءتۇيىنى“، ”شاعىن بولەگىن يكەمدى ىستەۋ“ بويىنشا زاڭ ەرەجە شىعارۋعا كوڭىل ءبولىپ، جوعارى ساپالى زاڭ ەرەجە شىعارۋ ارقىلى جوعارى ساپالى دامۋعا قورعان بولۋ كەرەك.

موڭعۇلكۇرە اۋدانى موڭعۇلكۇرە قالاشىعى تۇلەنشىن بۇلاق قىستاعى، توعىزتاراۋ اۋدانى توعىزتاراۋ قالاشىعى كوبەلەك كولى الۋمەتتىك اۋماعى، قورعاس قالالىق ونەركاسىپ باقشا رايونى ءمالىسى سياقتى حالىق قۇرىلتايى ۋاكىلدەرىمەن بايلانىس جاساۋ پۋنكتىندە، ءزۇمرات وبۇل حالىق قۇرىلتايى ۋاكىلدەرىمەن بايلانىس جاساۋ پۋنكتى قۇرىلىسى، ۋاكىلدەردىڭ رولىن ساۋلەلەندىرۋى سياقتى جاعدايلاردى سول جەردىڭ وزىندە ۇعىسىپ ءارى ۋاكىلدەرمەن بەتپە ـ بەت پىكىر اۋىستىردى. ول بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: جالپى بارىستىق حالىق دەموكراتياسىن ىشكەرلەي اماليااتتا ايگىلەپ، ۋاكىلدەردىڭ قىزمەتىن تەرەڭدەتىپ جانە كەڭەيتىپ، ”ەكىمەن بايلانىس جاساۋ“ ءتۇزىمىن كەمەلدەندىرىپ، تياناقتاندىرىپ، ۋاكىلدەردىڭ حالىق بۇقاراسىمەن تىعىز بايلانىس ورناتۋىنىڭ مازمۇنىن جانە فورماسىن بايىتىپ، قوعام جاعدايىنا، ەل رايىنا بەلسەندىلىكپەن جاۋاپ قايتارىپ، جۇرت تىلەگىن اناعۇرلىم ويداعىداي ۇيىستىرىپ، حالىق رايىن تۇعىستىرۋ كەرەك. ۋاكىلدەردىڭ مىندەت وتەۋىن، ۇيرەنۋىن كۇشەيتىپ، ”10 مىڭ ۋاكىل 10 مىڭ وتباسىنا بارۋ“ نەگىزگى تاقىرىپتىق اماليااتتىق قيمىلىن، ۋاكىلدەر ”وتاۋىن، كەڭسەسىن، پۋنكتىن“ جۇيەلەندىرۋ قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتىپ، ۋاكىلدەردىڭ زاڭ بويىنشا مىندەت وتەۋىن قولداپ جانە قامتاماسىز ەتىپ، ۋاكىلدەردىڭ رولىن تولىق ساۋلەلەندىرۋ كەرەك.

ءزۇمرات وبۇل موڭعۇلكۇرە اۋدانى حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتى ورگانىنا، توعىزتاراۋ اۋدانى تاستوبە اۋىلى حالىق قۇرىلتايى ءتورالارى القاسىنا كەلىپ، نەگىزگى ساتى حالىق قۇرىلتايى كادرلارىنا امانداسىپ، ولاردان حال سۇراپ، نەگىزگى ساتى حالىق قۇرىلتايى قىزمەتى جانە قۇرىلىسى جاعدايىن ۇعىستى. ول بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: پارتيانىڭ جاسامپاز نازارياسىنان پايدالانىپ حالىق قۇرىلتايى قىزمەتىن جاپپاي مەڭگەرۋگە جانە ونىمەن جەتەكشىلىك ەتۋگە تاباندى بولىپ، حالىق قۇرىلتايى قىزمەتىنىڭ دۇرىس ساياسي بەتالىسىنا باستان ـ اياق تاباندى بولۋ كەرەك. ورتالىقتىڭ حالىق قۇرىلتايى قىزمەتى ءماجىلىسىنىڭ رۋحىن ىشكەرلەي دايەكتىلەندىرىپ، تياناقتاندىرىپ، وزەكتى ارقاۋ ەتىپ، كەلەلى جاعدايعا قىزمەت وتەپ، تۇراشىلدىقتان اينىماي جاڭالىق اشىپ، زاڭ بويىنشا مىندەت وتەپ، حالىق قۇرىلتايى قىزمەتىنىڭ جوعارى ساپالى دامۋىن ىلگەرىلەتۋ كەرەك. ساياسي قۇرىلىستى ءبىر تۇتاس باسشىلىققا الىپ، ”ءتورت ورعان“ ورنىن تۇراقتاندىرۋ تالابىن مىقتى يگەرىپ، حالىق قۇرىلتايىنىڭ وزىندىك قۇرىلىسىن جاپپاي كۇشەيتىپ، نەگىزگى ساتى حالىق قۇرىلتايى قىزمەتىن كەمەلدەندىرۋدى، دامىتۋدى ىلگەرىلەتۋ كەرەك.

لي نيڭپيڭ تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋدە بىرگە بولدى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

ەگىنشىلەردىڭ استىقتى قامسىز ساتۋىنا، الاڭسىز ساتۋىنا مۇمكىندىك جاراتۋ ءۇشىن، بيىل جەر ـ جەر استىق وندىرىسىنەن كەيىنگى قىزمەت وتەۋ ورتالىعىنىڭ رولىن تولىق ساۋلەلەندىرىپ، تازالاۋ، كەپتىرۋ، قۇرعاتۋ، جيناۋ ـ ساقتاۋ سياقتى قىزمەت وتەۋمەن دەر كەزىندە قامداپ، استىق جيناۋ ـ ساقتاۋ كاسىپورىندارى قامبادا ساقتاۋ قۇرىلعىلارىنىڭ شارت ـ جاعدايىن ۇزدىكسىز جاقسارتىپ، ءتۇزىمدى ىلگەرىلەي كەمەلدەندىرىپ، ءتارتىپتى ساپالاندىرىپ، ساتىپ الۋ ونىمدىلىگىن جوعارىلاتتى.

”ينتەرنەت جەلىسىندە الدىن الا كەلىسىپ استىق ساتساق، شىرەتكە تۇرۋدىڭ قاجەتى جوق“. اۋات اۋدانى بەسارىق قالاشىعى كالتەسۇك قىستاعىنىڭ تۇرعىنى ابليكيم تۇرعۇن بىلاي دەدى: بيىلعى استىق ساتۋ ءتارتىبى قولايلى ءارى تەز بولدى، استىق باعاسى دا كوڭىلدەگىدەي بولىپ، استىق ساتقان اقشا تەز ارادا قولىمىزعا تيەتىن بولدى، ءبيدايىمىزدىڭ مۇ باسىندىق ءونىم مولشەرى 500 كيلوگرام شاماسىنا جەتىپ، ءونىمدى ارتتىرۋمەن بىرگە، كىرىستى دە ارتتىردىق.

كەزەكتە تۇتاس رايوننىڭ استىق ساتىپ الۋ باعاسى جالپى تۇلعالىق جاقتان ۇزدىكسىز ورنىقتى بولىپ، 3 ـ دارەجەلى جانە ونان جوعارى ءبيدايدىڭ ورتاشا ساتىپ الۋ باعاسى ءار كيلوگرامى 2.6 يۋان بولىپ، الدىڭعى جىلعى سول تۇستاعىمەن سالىستىرعاندا ءار كيلوگرامى 0.07 يۋان ارتتى. وسى ايدا سولتۇستىك شينجياڭ ءوڭىرى ساتىپ الۋدىڭ قاۋىرت كەزىنە ارت ـ ارتىنان ءوتىپ، جەر ـ جەردىڭ استىق جانە زاتتىق ماتەريالداردى زاپاس ساقتاۋ تاراۋلارى قازىنا، اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل ـ قىستاق، ساۋدا ىستەرى، بازاردى باقىلاۋ ـ باسقارۋ سياقتى تاراۋلارمەن بىرگە بەلسەنە كەڭەسىپ، اقىلداسىپ، وسى ءوڭىردىڭ استىق، ماي بازارىنىڭ قامداۋ ـ قاجەتسىنۋ جانە باعا جاعدايىن تۇجىرىمداپ، ءوندىرۋ مەن ساتۋدى ۇشتاستىرۋدى بەلسەنە ويداعىداي ىستەپ، استىقتىڭ بازارداعى باعاسىنىڭ ورنىقتى بولۋىن قامتاماسىز ەتتى. سونىمەن بىرگە جەر ـ جەر ورتانى جاقسارتۋ، ساياساتتى ساپالاندىرۋ، تۇعىر قۇرۋ سياقتى جاقتارعا اناعۇرلىم زور كۇش جۇمساپ، ءتۇرلى استىق تيجاراتى جانە وڭدەۋ كاسىپورىندارىن بەلسەندىلىكپەن بازارعا كىرىپ جاڭا استىق ساتىپ الۋعا جەتەكتەپ جانە شابىتتاندىرىپ، كوپ نەگىزدى نەگىزگى تۇلعالار بەلسەندىلىكپەن ساتىپ الاتىن تاماشا جاعدايدى ۇزدىكسىز بەكەمدەدى.